

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LI. Quid sit Fides iustificans?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

QVÆSTIO L.

Quid in genere tenendum de Dispositionibus ad iustificationem?

LUTHERANI & CALVINIANI iuxta contendunt, hominem simpliciter à Deo agi: & agere nihil: quin cogitac necessitari. Vide supra quæst. 47.

LUTHERANI requirunt fidem actualem in finibus ad iustificationem. Vide Luthero-calv. p. 3724.

Lutherani ante iustificationem requirunt, plene fidem vt instrumentum, non vt dispositionem. Alii Terrores, alij nouæ propositum vitæ. Patebit infra.

AVTOR. I. Carentibus vsa rationis necessaria non est propria dispositio; sufficit aliena. Quia infantes solum aliena volutate sunt auersi à Deo: Nec vrgt præceptum eos, vt incapaces præcepti. Illud Mar. vlt. baptizantes docete. &c. de adultis dicitur.

II. Adultus ratione vtens eget propria dispositione vt iustificetur à peccatis. Trid. sess. 6. c. 5. can. 9. Hinc orat Ecclesia pro conuersione peccatorū.

1. Reg. 7. *Præparate corda vestra Domino.* Prou. 16. *Hominis est præparare animam.* Mat. 3. *Parate viam Domini.*

III. Præparatio idonea est ex gratia præueniente, cum qua concurrit homo Actiuè; non passiuè. Ezech. 18. *Facite vobis cor nouum.* Mat. 7. *Facite arborem bonam.* Mat. 3. *Agite penitentiam.*

IV. Dispositionum principalior autorest Deus, vt causa mouens lib. arbitrium. Sunt autem Actus VII. queis disponuntur adulti: Fides, Timor, Spes, Dilectio, Pœnitentia, Propositum Sacramenti suscipiendi, vitæ

nouæ, & obseruandi præcepta. Trid. sess. 6. c. 6. Quos implicite habere sat est; explicitè singulos elicere nil opus.

Nemo autem infallibiliter cognoscere potest sufficientiam dispositionis suæ. Trid. sess. 6. c. 9. Quia nemo certo scire valet se esse in gratia; aut dicere, *Mundum est cor meum.*

V. Per dictas dispositiones nemo meretur gratiam iustificationis: Contrarium nobis affingit Kemnit. Trid. sess. 6. c. 8.

Porro de DISPOSITIONIBVS in specie.

QVÆSTIO LI.

Quid sit Fides iustificans?

LUTHERO-CALVINISTÆ Triipisti, tres fides distinguunt; Historicam, Hebr. 11. *Miraculorum, 1. Cor. 13. & Promissionum. Mar. vlt. Saluus eris.* Et hanc *Generalem*, qua promissam omnibus credimus salutem. *Specialem*, qua sibi quisque promissionem Dei applicans credit; seu potius Fidei dimissa sibi propter Christum esse peccata, ex speciali misericordia. Hanc Fidem Melanch. non præfat. in tommum 2. Lutheri, eum accepisse tradit ab Contracte sui Ordinis, citante S. Bernardam.

LUTHERVS in Dom. 2. *Quadrag. Fides est certa diuina bonitatis & gratia, per Verbum Dei cognita ac manifesta Fiducia, scilicet Specialis;* ait Assert. art. 1. & 15. Sic & Melanch. in Locis, tit. Fides, Opera. Item Electorales Theologi in Colloq. Altemburg. fol. 3.

CALVINVS Inst. 3. c. 2. §. 7. *Fides est diuina ergo nos beneuolentia firma certa que COGNITIO, qua gratuita in Christo promissionis veritate fundata per Sp. Sanctum; & Reuelatur mentibus nostris, & cordibus Obsignatur.* Vbi obiectum fidei statuit *Misericordiam solam;* & Fidem de hac esse *Notitiam;* Obsignatam verò notitiam esse *Fiduciam:* Nam ibidem §. 8. ait *Assensionem fidei potius esse cordis & affectus, quam cerebri & intellectus.*

SVADENT Fiduciam istis, 1. Hebr. 11. *Fides*

est *esperandarum substantiarum* ὡς αὐτῶν id est, expectatio. Iuxta Plal. 38. *Qua est expectatio mea: nonne tu Dominus? Et substantia mea apud te est.* Sic Heb. 3. *Qua domus sumus nos, si Fiduciam & gloriam spei vsque in finem firmam retinuerimus.* Et infra: *Participes enim Christi effecti sumus: Sitamen initium substantia eius vsque in finem firmum retinuerimus.*

2. Rom. 4. *Abraham iustificatus est ex Fide, id est, Fiducia misericordiae: Nam contra spem in spem credidit. Et Non hesitavit dissidentia.* Sic Mar. 11. *Qui quid orantes petitis, credite, quia accipietis, & fiet vobis, id est, confidite.* Sic Iac. 1. *Postulet autem in fide nihil hesitans.* 2. Par. 20. *Credite in Domino Deo vestro, & securi eritis, id est, confidite.*

3. Reprehensa Apostolorum timiditas refertur in defectum fidei; vt Mar. 6. *Quanto magis vos modica fidei?* Mar. 8. *Quid timidi estis modica fidei?* Mat. 14. *Modica fidei quare dubitastis?* Mat. 16. *Quid cogitatis modica fidei?* At Timor opponitur Fiduciae. Hebr. 11. 1. Pet. 5. Eph. 6.

4. Rom. 4. *Ideo ex fide vt secundum gratiam firma sit promissio: ergo Fides est Fiducia: Vnde 1. Ioan. 5. Qui non credit, mendacem facit eum.*

5. Fides historica S. Scripturae non iustificat: quia auget pauores & desperationem: Nec ea de minis & iudicio, eadem obeaulam: Nec ea de praecipis, quia auget desperationem, vt de impossibilibus obseruatu: Nec ea de Generalibus promissionibus: quia haec non afferunt quietem animae nisi in speciali applicentur. Ergo sola specialis fides iustificat omnes credentes: Iuxta 1. Ioan. 5. *Hac scribo vobis, qui creditis in Filium Dei; vt sciatis, quia vitam habetis aeternam.* Infra quae. 54. plura.

AVTOR. In tribus ab hereticis, hac in causa Fidei, dissentire necesse est: In fidei Obiecto, Speciali misericordia: In Subiecto seu potentia Intellectus: In Actu intellectus.

I. VNA FIDES est (non triplex) iustificans. Quia, Heb. 11. *est sperandarum substantiarum, argumentum non appa-*

rentium: at hec vna est & Historiarum, & Miraculorum, & Mandatorum, & Promissionum S. Scripturae. Patet ex contextu capitis 11. cum 10. Nam eadem Fidei tribuitur ibidem.

1. *Per eam intelligemus aptata esse sacra:* quod est Historiae:

2. *Per eam Sancti vicerunt regna, obtinuerunt ora leonum, &c.* Hoc est miraculorum.

3. *Per eam adepti sunt re promissiones.*

EXPLICIT *Fides est ὡς αὐτῶν* id est, ait Augustinus sapius, *sperantium fundamentum*, sustentans iustos in spe bonorum & eternorum: Vnde, Heb. 10. *Iustus ex Fide, ceu anima vivit.* Credei tamen, *sperandarum rerum* legitur quod eodem redit. Quia est substantia rerum speratarum in animis sperantium ex fide. Et hoc est in intellectu de futuris.

2. *Argumentum*, convincentis intellectum non apparetium, scilicet seu rerum *sperandarum*, seu quarum eumque: *Non speratarum.* Et hoc est in intellectu de praeteritis transcendet b. Distinguitq; Fidei Christianam ab Opinione, suspitione, dubitatione, vt cogens ad assensum: *fidei vox Substantia* distinguit eam a fide politica; quae est fallax, sine basi ac fundamento infallibili. Vox, *Non sperantium*, distinguit fidem a scientia & intellectu, vt quae luminis evidentiam requirant, & nullam patiantur obscuritatem. Plura de Apostolica fidei definitione in subiectis qq.

DICO AB I. S. Patres Graeci nulli ὡς αὐτῶν exponunt *Expectationem*, sed substantiam, & basim vt fides sit quasi anima rerum speratarum; quod haec apprehendat mentique repraesentet

absentes, seu futuras, quasi presentes. Dein, Esto, significet *Expectationem*; non tamen hinc probatur fides specialis. Quia hoc, *rerum sperandarum*, refertur ad vitam æternam, & resurrectionem; Rom. 8. *Expectantes redemptionem. &c. Spe enim salvi facti sumus*: at Expectatio vitæ æternæ non est fides iustificans, etiam iuxta Sectarios; quia hæc fides est de præsentis misericordie certitudine; non de futuræ expectatione.

AD II. Fides ibi accipitur pro Catholica, id est, omnibus à Deo revelatis quæ fuerunt, sunt, erunt; non pro sola promissionum fiducia. Promittebatur Abrahamæ filius; & erat ei fides miraculi, posse fieri supernaturaliter: atque hinc ei spes supernaturalis contra naturalem. Illud, *credite quia accipietis*, sc. vera fides; sed sub conditione, *si bene petatis*. Sic & cætera de vna vera fide, non de sola promissionum intelliguntur.

AD III. Timiditas refertur ad defectum fidei; quia fiducia oritur ex fide: non tamen idcirco fides est fiducia; ut pomus non est pomum, vel contra.

AD IV. Ibi loquitur, non de promissione remissionis peccatorum; sed de promissione quod erat futurus pater Gentium vocandarum ad iustitiam. *ac ideo ex fide*, non ex lege, seu operibus solius naturæ, futura erat iustificatio promissa in Christo gratuita. Malè igitur Sectarii in voce *promissio* volunt intelligi Remissionem peccatorum; & in voce, *Fides*, Fiduciam; cum necessariò debeat intelligi Fides Dogmatica, teste textu ibi to-

to; & promissio Vocationis gentium ad iustificationem.

AD V. Posito, quod ponunt aduersarii, certos esse homines oportere remissionis peccatorum & salutis; benè ratiocinantur; sed assumunt ut certum, quod est probandum. Nam Fides, cum sit Vna sola, respicit historias, miracula, mandata, promissiones: Et hæc generales testantur sufficientiam pretii, & meritum Christi pro omnibus; sed non testantur in omnibus suum sortiri effectum absque conditione ex parte hominum; quia requirunt Fidem & Sacramenta.

QVÆSTIO LII.

An fides iustificans rectè fiat triplex?

LVTHERANI vt Kemnitius p. 1. Exam. Trid.

CALVINIANI; vt Calvinus Inst. 3. c. 2. & similes, fidem fingunt triplicem. *Historicam*, quæ in scripturis vera narrari: *Miraculorum*, quæ omnia à Deo fieri posse: *Promissionum*, quæ gratuita per Christum remissio peccatorum creditur. *Historicam diuine Veritati*, *Miraculorum*, *Potentia*; *Promissionum*, *Bonitati* respondere prædicant.

Fide in promissionum *Generalem* iustificare negant; *Specialem* verò solam affirmant.

SVADENT istis, vt Scharpsius in cursu Theol.

1. Fides iustificans est propria electorum. Rom. 10. *Omnis qui credit in illum, non confundetur*. At historica est piis, impiis, diaboloque communis. 1. Cor. 13. 2. *Iac.* 2. Ergo historica non iustificat.

2. Simon Magus habuit fidem, Act. 8. At non iustificantem; Nec miraculorum ergo historicam; quæ non iustificat.

3. Multi fuerunt fideles, qui tamen fidem miraculorum non habuerunt: vt Abraham, Isaac, Iacob, Baptista. &c. Ergo hæc non iustificat.